

DE BOUWKUNDIG AMBTENAAR

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VEREENIGING VAN BOUWKUNDIGEN
OPGERICHT 2 AUG. '27 VOOR DEN TIJD VAN 29 JAREN EN 5 MAANDEN

Redactie: Heveaweg 24, Meester-Cornelis

ADRESSEN.

Voorzitter: W. H. Th. Marcus, Heveaweg 24 Meester-Cornelis, tot wien men zich te wenden heeft voor persoonlijke belangen en voor vereenigingsaangelegenheden en die tevens de redactie der B. A. voert.

Secretaris-Penningmeester: J. C. de Keyzer, Wilhelmijnestraat 10 Bandoeng, Postkantoor Riouw. Tevens *Administrateur I. B. T.* voor:

- a. Aanmelding als lid V. v. B.
- b. „ „ „ „ abonné I. B. T.
- c. Adresverandering en contributie.
- d. Vereenigingsaangelegenheden.
- e. Opgave van advertenties.

2e Secretaris-Bibliothecaris: R. M. Soejatiman, Petodjosawah Zuid, Gang VI, Batavia-Centrum, voor: Vereenigingszaken inwendige dienst, aanvraag oude Nrs. I. B. T. en bibliotheeknummers.

CORRESPONDENTIE.

Aan de leden, die mij geschreven hebben en op antwoord wachten, verzoek ik dringend nog een weinig geduld te willen uitoefenen.

Sinds eenige maanden voel ik me reeds slap, en zijn mijn zenuwen door al de op elkaar volgende verslechtingen en nog te verwachten misères danig in de war. Bovendien loop ik vermoedelijk reeds twee maanden rond met een darm-infectie. Nu ongeveer 1½ maand geleden — ik schrijf dit op 11 Augustus — is het plotseling met groote hevigheid uitgebroken: bacillaire-dysenterie van de kwaadaardigste soort. Niet alleen tasten die microscopisch kleine levensstaafjes het heele darmstelsel aan, maar ze scheiden verschillende giftstoffen af, die het lichaam sloopen. Het geneeskundig laboratorium heeft die lieve gastjes met zekerheid kunnen ontdekken. Sinds gisteren lig ik nu thuis om aan te sterken. Ik voel me nog doodmoe; 't was ook maar een dubbelte op zijn kant, en dank zij de uitstekende verpleging — ruim een maand lang — in het Carolus-ziekenhuis, dat ik er bovenop ben gekomen.

Binnenkort hoop ik in ons orgaan de nieuwe salarisvoorstellen te kunnen bespreken. Wij moeten ons echter op het ergste voorbereiden, doch *nu* reeds plannen overwegen om het verloren terrein terug te

winnen, zoodra er eenige economische opleving valt te bespeuren. En, vrienden, leest en herleest de brochure: „Een éénheidsfront van Blijvers”. In Bandoeng is er reeds een Comité gevormd tot oprichting van een „Bond van uitgezonden”. Dit is een verblijdend teeken; er komt dan klaarheid en *zuiverheid* in de vakbeweging. In een volgend volgend nummer zal ik het buitenlandsch-verlofreglement bespreken en de jaarrede van den Voorzitter van het V. V. O.; d.w.z. slechts die gedeelten, die voor ons voor een nadere belichting in aanmerking komen. Over het algemeen is het een uitstekende speech, die ik volgaarne onderschrijf.

Ik hoop ook nog gelegenheid te hebben den heer Mr. Dr. van Buuren te spreken voor zijn vertrek naar Holland, om overleg te plegen met den Minister van Koloniën. 't Is een triest beeld, dat ons mooi Indië, ons thans doet zien, doch versaat niet, makkers! Wij zullen onze tanden op elkaar zetten, en ons door de moeilijke tijden heenslaan. Vóór alles is echter noodig: ééndracht en saamhoorigheid. Het sein: „Vereenigt U!”, is thans nog meer klemmend dan in „goede” tijden. Zonder een *krachtige* organisatie trapt men ons alzoo in elkaar. Daarom: leden, werft leden, 't is in Uw eigen levensbelang en dat van Uwe nakomelingen.

*Leden, werft leden V. v. B. en
abonné's, zoomede adverteerders
voor het I. B. T.*

Thans moet ik ophouden; ik voel me weer ellendig.
Ik kom echter goed bij, en zal de scha een volgende
keer inhalen.

W. M.

**MAATREGELEN TER VOORKOMING VAN
POLITIEKE MISDRAGING DOOR
LANDSDIENAREN.**

Vastgesteld is een besluit (van 27 Juni 1833 No. 1z)
luidende:

Overwegende, dat het belang van het land vordert,
dat iedere landsdienaar in alle opzichten loyaal me-
dewerkt aan de taak der overheid in deze gewesten.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: te bepalen als volgt:

- a. (1) Geen landsdienaar mag lid zijn van dan wel
medewerking of steun verleen en aan vereenigin-
gen of haar plaatselijke, gewestelijke of regionale
afdeelingen, die een actie voeren, welke schade-
lijk is te achten voor de discipline of den goeden
geest in het corps landsdienaren of zich actief of
passief tegen het wettig gezag (den Staat) richt;
(2) bij in de Javasche Courant bekend te ma-
ken besluit van den Gouverneur-Generaal zal de
voor landsdienaren verboden vereeniging of af-
deeling daarvan worden aangewezen;
- b. Behoudens het bepaalde onder a. (1) is aan
landsdienaren toegestaan:
 - 1° lid te zijn en te blijven van een vakvereeniging
in welker bestuur tenminste één landsdienaar
zitting heeft;
 - 2° zitting te hebben in het bestuur van een vakver-
eeniging, mits door hem een verklaring is afge-
legd, waarvan het model is gehecht aan dit
besluit.
- c. Hij, die zich aan het vorenstaande niet stiptelijk
houdt, stelt zich bloot aan onmiddellijk — c.q.
oneervol — ontslag uit 's Lands dienst.

Ten tweede: aan te wijzen als een voor landsdiena-
ren verboden vereeniging:

- 1° de Pandidikan Nasional Indonesia (P.N.I.);
- 2° de Partai Indonesia (P.I. of Partindo).

Elk college en alle autoriteiten, bevoegd tot het
aanstellen van personeel, zijn uitgenoodigd toe te
zien, dat de vorenstaande bepalingen ter kennis van
het onder hen dienend personeel worden gebracht en
daarbij tevens te wijzen op den plicht van iederen
landsdienaar, om onder alle omstandigheden loyaal
met de regeering mede te werken.

Indien een landsdienaar zich aan de nieuwe bepa-
lingen niet stipt houdt, zal aanstonds een voorstel
tot ontslag uit 's Lands dienst moeten volgen.

Het is verder de bedoeling der Regeering, dat deze
regelen zullen gelden voor al het personeel, dat ge-
heel of gedeeltelijk, middellijk of onmiddellijk, uit
openbare kassen bezoldigd wordt. In verband daar-
mede is een wettelijke regeling in voorbereiding, om
deze bepalingen mede van toepassing te doen zijn ten
opzichte van de ambtenaren en beambten in de lagere
autonome gemeenschappen en van het personeel van
gesubsidieerde particuliere instellingen (scholen en
ziekenhuizen enz.), terwijl mede voorzieningen wor-
den getroffen om haar toepassing in zelfbestuurs-
gebieden te verzekeren.

In afwachting van de tot standkoming van boven-
bedoelde wettelijke regeling zijn de Raden der lagere
autonome gemeenschappen uitgenoodigd, c.q. in
overleg met den Procureur-Generaal, alvast zelf-
standig tot toepassing van bedoelde bepalingen over
te gaan.

De Procureur-Generaal is belast met het toezicht
op de nakoming der regelen en gemachtigd even-
tueel zelfstandig, na overleg met de betrokken ge-
zaghebbers, voorstellen tot ontslag van ambtena-
ren in te dienen.

Tenslotte is een verbod uitgevaardigd voor het
Europeesche en Inlandsche personeel bij de Konink-
lijke Marine, om lid te zijn van of steun te verleen en
aan vereenigen of groepen op sociaal-democra-
tischen of anti-militairistischen grondslag.

* *

Onze leden behoeven als zoodanig zich geen mo-
ment ongerust te maken. De V.v.B. is in haar 35-
jarig bestaan *steeds* „loyaal” geweest. Bovendien is
de verhouding van de leiding tot den huidige Depart-
tements-Chef *zéér* goed, niettegenstaande de *princi-
pieel* tegenover elkaar staande meeningen van Mr.
Dr. van Buuren en den Voorzitter V.v.B., die bij her-
haling ruitelijk voor zijn opinie is uitgekomen.
Doch ... wij wenschen ook *onomwonden* te zeggen en
vol te houden, dat wij den heer van Buuren hoog-
schatten als een *eerlijk* mensch. Punt.

W. M.

HERZIENING BUITENLANDSCH VERLOF- REGLEMENT.

(Ontwerp-Ordonnantie).

Wij publiceeren voorloopig enkele der voornaamste artikelen uit de ontwerp-ordonnantie voor, en de toelichting op het nieuw buitenlandsch verlofsreglement. In een volgend nummer zullen wij op een en ander terugkomen.

W. M.

Artikel 1.

1. Verloven door te brengen in Europa worden verleend wegens ziekte, wegens langdurigen dienst en wegens gewichtige redenen.

2. In bijzondere gevallen kan de Gouverneur-Generaal vergunning verleenen verloven als in het vorig lid bedoeld door te brengen buiten Europa, zulks zooveel mogelijk op den voet van dit reglement, en met dien verstande dat voor overtocht van Landswege niet meer wordt tegoe gedaan dan indien het verlof in Europa werd doorgebracht.

Artikel 2.

1. Verlof wegens ziekte en wegens langdurigen dienst kan, met uitzondering van hen die bij bijzondere regelingen van het genot van verlof zijn uitgesloten in het algemeen alleen worden verleend aan:

- a. de Europeesche ambtenaren, die uit Europa naar Nederlandsch-Indië zijn uitgezonden voor den burgerlijken dienst, dan wel als militair der Land- of Zeemacht indien zij sedert bij hetzelfde militaire departement rechtstreeks van den militairen in den burgerlijken dienst zijn overgegaan,
- b. de overige Europeesche ambtenaren, die een bezoldiging hebben van *ten minste f 400.*— 's maands zoo het een verlof wegens ziekte of een eerste verlof wegens langdurigen dienst betreft, en van ten minste *f 600.*— 's maands, zoo het een tweede of volgend verlof wegens langdurigen dienst betreft, dan wel in het genot zijn van een non-activiteitstractement of wachtgeld berekend over een dusdanige of hoogere bezoldiging.

2. Verlof wegens gewichtige redenen kan in bijzondere gevallen worden verleend aan alle ambtenaren.

3. Onder ambtenaren worden in dit reglement verstaan burgerlijke landsdienaren in vasten dienst van het Land.

Artikel 3.

1. In bijzondere gevallen kan de Gouverneur-Generaal verlof wegens langdurigen dienst op den voet van dit reglement verleenen aan niet-Europee-

sche ambtenaren, die overigens voldoen aan de in dit reglement gestelde voorwaarden.

2. Tevens kan in bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal, verlof wegens ziekte en wegens langdurigen dienst worden verleend aan Europeesche ambtenaren, die op het tijdstip, waarop zij verlof vragen, geen bezoldiging, non-activiteitstractement of wachtgeld ontvangen, zoodat ook aan Europeesche ambtenaren, die onderstand genieten.

Artikel 4.

1. Aanspraak op verlof wegens ziekte wordt verkregen, indien de noodzakelijkheid daarvan wordt bewezen door een geneeskundige verklaring afgegeven en ingericht overeenkomstig door den Gouverneur-Generaal vastgestelde voorschriften.

2. Aanspraak op verlof wegens langdurigen dienst wordt driemaal verkregen, de eerste maal na acht, de tweede maal na zeven en de derde maal na zes volle jaren dienst in Nederlandsch-Indië.

3. De Gouverneur-Generaal kan in 's Lands belang de in het vorige lid bedoelde tijdvakken van acht of zeven jaren met ten hoogste één jaar verkorten. Met den tijdsduur, waarmee bedoeld tijdvak wordt verkort, zal de dienstduur van den betrokken ambtenaar, benodigd voor het verkrijgen van aanspraak op het volgend verlof wegens langdurigen dienst, worden verlengd.

4. Verlof wegens gewichtige redenen wordt slechts verleend, indien naar het oordeel van het tot het verleenen van verlof bevoegde college of den daartoe bevoegden gezaghebbende het belang van 's Lands dienst zich daartegen niet verzet. Weigering van een zoodanig verlof geschiedt bij met redenen omkleed besluit.

Artikel 5.

1. Als dienst in Nederlandsch-Indië, bedoeld in lid 2 van het vorig artikel, wordt gerekend de in Nederlandsch-Indië doorgebrachte tijd, die als zoodanig voor de berekening van pensioen in aanmerking zou komen, voor zoover niet behoorend tot den tijd doorgebracht met buitenlandsch verlof.

2. Dienst anders dan als burgerlijk landsdienaar doorgebracht wordt slechts medegerekend, indien deze dienst onmiddellijk gevolgd is door een aanstelling, die den staat van burgerlijk landsdienaar verleend.

3. Onderbreking, waardoor de vorige dienstduur bij de beoordeeling van aanspraak op verlof buiten rekening blijft, ontstaat door:

- a. ontslag uit 's Lands dienst, behoudens het bepaalde in lid 5 van dit artikel.
- b. verlof naar het buitenland behoudens het bepaalde in lid 4 van dit artikel.

- c. binnenlandsch verlof doorgebracht buiten Nederlandsch-Indië op den voet van Staatsblad 1910 No. 643, indien dit verlof langer heeft geduurd dan zes maanden.
 - d. verblijf buiten Nederlandsch-Indië gedurende langer dan acht maanden in het genot van wachtgeld, indien den betrokkenen op 's Lands kosten overtocht is verleend.
 - e. onderbrekingen gedurende diensttijd anders dan als Nederlandsch-Indisch burgerlijk ambtenaar, indien daarvoor, ware de belanghebbende toen burgerlijk ambtenaar geweest, zijn vorige diensttijd buiten rekening zou zijn gebleven.
4. Onderbreking tengevolge van een verlof wegens gewichtige redenen, als bedoeld in artikel 2 lid 2, hetwelk niet langer dan zes maanden heeft geduurd, wordt niet als onderbreking beschouwd.
 5. Onderbreking tengevolge van ontslag uit 's Lands dienst wordt niet als onderbreking beschouwd, wanneer het ontslag onmiddellijk het gevolg is door dienst anders dan als burgerlijk landsdienaar, die krachtens het eerste lid van dit artikel als dienst in Nederlandsch-Indië wordt gerekend.
 6. Wanneer aan een ambtenaar dienstverrichtingen buiten Nederlandsch-Indië zijn of worden opgedragen, kan de Gouverneur-Generaal bepalen, dat de daarvoor buiten Nederlandsch-Indië doorgebrachte tijd ook als dienst in Nederlandsch-Indië wordt gerekend.
 7. De Gouverneur-Generaal kan in bijzondere gevallen ook andere dan dienst in Nederlandsch-Indië bedoeld in lid 2 van het vorig artikel in aanmerking doen komen voor de berekening van den dienst, die aanspraak geeft op verlof.

*
* *

TOELICHTING.

(Inleiding).

Reeds geruimen tijd deed zich de noodzaak tot een algeheele herziening van het buitenlandsch verlofreglement gevoelen, aan welk gevoelen in den Volksraad uitdrukking werd gegeven o.m. door de aanneming in dat College van een door het toenmalige lid den Heer Kerkkamp terzake ingediende motie (Handelingen 1e gew. zitt. 1925 bldz. 1241).

Sedert de aanneming dezer moties werd het buitenlandsch verlofreglement nog herhaaldelijk partieel gewijzigd, laatstelijk bij Stbl. 1932 No. 40, terwijl algeheele herziening in studie werd genomen, laatstelijk door de commissie, ingesteld bij het besluit van 25 Januari 1930 No. 20. In de maand Maart 1931 bracht deze commissie, nadat met de ambtenarenverenigingen omtrent de voorstellen bespre-

kingen waren gevoerd, haar rapport uit, hetwelk den Volksraad werd overgelegd. De in gemeld rapport vervatte voorstellen konden door de Regeering niet worden aanvaard.

De aangeboden ontwerp-ordonnantie is te beschouwen als een herziening van de bestaande bepalingen, welke gedeeltelijk een meer ingrijpend karakter draagt en voor het overig gedeelte bestaat uit wijziging van de redactie en hergroepeering van de bepalingen.

Alvorens over te gaan tot de toelichting van de meer ingrijpende verschillen met de bestaande ordonnantie moge een korte beschouwing volgen omtrent de vraag, welke landsdienaren recht behooren te hebben op buitenlandsch verlof.

Het instituut der buitenlandsche verloven houdt onverbrekkelijk verband met de heterogene samenstelling van het Indische ambtenarencorps.

In afwijking toch van den in de meeste landen bestaanden toestand dat de ambtenarencorpsen zijn samengesteld uit personen, welke in het land zelve zijn geboren en getogen, en aldaar thuis behooren, bestaat het Indische ambtenarencorps voor een *belangrijk* gedeelte uit personen, die van buiten het land hunner werkzaamheid zijn aangeworven. Het staat wel vast en behoeft geen betoog, dat deze aanwerving tot een *voldoend* aantal goede krachten niet mogelijk is, indien den aspirant-ambtenaar niet het zekere vooruitzicht kan worden geboden dat hij bij ziekte, welk verder verblijf in de tropen tijdelijk ongewenscht doet zijn, *ter herstel van krachten* naar het moederland kan worden gezonden en dat hij na verloop van bepaalde perioden van arbeid in de gelegenheid wordt gesteld, *het land vanwaar hij afkomstig is, terug te zien*, ten einde daarmede het voor hem onmisbare contact te kunnen hernieuwen.

Vindt in het bovenstaande het instituut der buitenlandsche verloven voor de *uitgezonden* ambtenaren zijn rechtvaardiging, beperking van de gelegenheid tot het gaan met buitenlandsch verlof tot deze groep alleen, zou leiden tot negatie van vele gelijksoortige, eveneens gewichtige belangen, waarbij behoort te worden gedacht aan die groep van ambtenaren, die in de afgelopen jaren in steeds meerdere mate hier te lande zijn aangeworven, *maar toch niet uit Nederlandsch-Indië afkomstig zijn*.

Uit het bovenstaande vloeit voort dat het buitenlandsch verlof hetwelk als een bijzonder! *voorrecht* is te beschouwen, behalve aan de uitgezonden ambtenaren, eveneens zal zijn te verleen aan die door geboorte en origine h.t.l. *vreemde* elementen, t.w. de ambtenaren van Europeeschen landaard (art. 2) die in verband met de door hen genoten bezoldiging volgens hetgeen hierna is uiteengezet daarvoor in de termen vallen.

In het vigeerende reglement is het recht op buitenlandsch verlof alleen aan Europeesche ambtenaren toegekend. En op grond van evenvermelde principieele redenen en omdat uitbreiding van het aantal verlofgangers leidt tot een verhooging van uitgaven, welke niet alleen in de huidige tijdsomstandigheden onverdedigbaar is, doch in het algemeen 's Lands financieele draagkracht te boven gaat, moet worden vastgehouden aan het beginsel, dat het buitenlandsch verlof beperkt blijft tot Europeesche landsdienaren. Er zijn echter gevallen aan te wijzen, waarin toekenning van buitenlandsch verlof aan sommige ambtenaren van Inlandschen of daarmede gelijkgestelden landaard in 's Lands belang moet worden geacht. *Hierbij is gedacht aan het groote nut, hetwelk voor den Lande gelegen is in een bestudeering door hoogere ambtenaren van Westersche opvattingen, methoden en gebruiken in het land van herkomst zelve.* In verband hiermede is in de ontwerp-ordonnantie de mogelijkheid geopend om ook aan personen niet behoorende tot vorenbesproken twee groepen individueel verlof op den voet van het buitenlandsch verlofreglement toe te kennen (art. 3 lid 1).

Het behoeft wel geen betoog dat toekenning — zonder eenige beperking — van recht op buitenlandsch verlof op kosten van het Land aan *alle* ambtenaren van Europeesche origine tot voor den Lande onaanvaardbare financieele consequenties zou leiden.

In de eerste plaats moet de Regeering het beginsel handhaven, dat het instituut van buitenlandsch verlof uitsluitend tot ambtenaren in vasten dienst van den Lande beperkt moet blijven. Verder behoort het aantal personen, dat aanspraak kan maken op buitenlandsch verlof, te worden beperkt tot diegenen, te wier aanzien dit zoowel voor hemzelve *als voor het land eenig nut kan opleveren.*

Zooals boven reeds vermeld, staat het wel vast, dat aanwerving voor den Indischen dienst in het buitenland van goede krachten in voldoende aantal *niet mogelijk* zal zijn, indien betrokkenen geen uitzicht op buitenlandsch verlof wordt geboden. Het recht op buitenlandsch verlof van die groep te beperken in dien zin dat het aantal uitgezondenen dat aanspraak kan maken op dat verlof *zou worden ingekrompen, is daarom niet wenschelijk.* Wel is zulks noodig t.a.v. de aanspraken op buitenlandsch verlof van de *niet-uitgezonden Ir., Dr., Mr.* Europeesche ambtenaren.

Die beperking wordt voor laatst bedoelde groep verkregen door aanhouding van de bezoldigingsgrens opgenomen in het vigeerende reglement, zooals deze bij stbl. 1931 No. 465 werd verhoogd. De in

de ontwerp-ordonnantie voor het *2e* verlof wegens langdurigen dienst opgenomen salarisgrens van f 600.— 's maands voor de *niet-uitgezonden* landsdienaren vindt haar rechtvaardiging in de overweging, dat bij het verleenen van buitenlandsch verlof aan deze groep van ambtenaren van een *grooter voorrecht* kan worden gesproken dan dat hetwelk aan de *werkelijk uitgezondenen* wordt toegekend, zoodat dan ook van hen die tot *eerstgenoemde groep* behooren *kan worden gevergd*, dat zij na ommekomst van het *eerste verlof middels hunne werkpraestaties aantonen*, dat dit voor den Lande werkelijk van nut is geweest.

In verband daarmede werd het voldaan hebben aan hogere eischen voor en aler aanspraak op een *2e* verlof wordt verkregen voor de hierbedoelde groep gewenscht geacht.

In de ontworpen ordonnantie zijn ook enkele bepalingen opgenomen, krachtens welke verlof wegens langdurigen dienst kan worden geweigerd.

Allereerst kan verlof wegens langdurigen dienst worden geweigerd, indien de ambtenaar niet onvoorwaardelijk en volledig geschikt is om na ommekomst van verlof te worden herplaatst in de laatstbedoelde, dan wel een gelijksoortige betrekking. Thans schrijft Bijblad 5588 weliswaar wel een verklaring van denzelfden inhoud als bovengenoemde voorwaarde voor, doch de bedoeling van deze verklaring was niet het verlof bij onvoldoende geschiktheid te weigeren, doch slechts om de Regeering in staat te stellen al dadelijk zich een oordeel te vormen over de mogelijkheid van herplaatsing, opdat Zij daarmede niet voor onverwachte moeilijkheden zou komen te staan (art. 7 lid 1).

Ten einde den ambtenaar, die niet voldoet aan den eisch van onvoorwaardelijke en volledige geschiktheid niet al te zeer te dupeeren, zoo hij niet aanstonds mocht kunnen worden teruggesteld in een betrekking waarin hij wel voldoet, is in de ontworpen bepalingen aan den Gouverneur-Generaal de bevoegdheid toegekend om in dat geval toch verlof te verleen (art. 7 lid 2).

In het vigeerend reglement zijn geen bepalingen te vinden omtrent de vraag of verlof kan worden verleend aan landsdienaren, die reeds recht op pensioen kunnen doen gelden. In Bijblad 12781 is voorgeschreven, dat aan landsdienaren, die den 55-jarigen leeftijd hebben bereikt of recht kunnen doen gelden op maximum pensioen, geen buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst wordt verleend behoudens in zeer bijzondere gevallen na bekomen machtiging der Regeering, zoomede, dat evenmin verlof wordt verleend aan landsdienaren, die recht op normaal pensioen kunnen doen gelden, tenzij be-

paaldelijk te voorzien is, dat zij na ommekomst van het verlof in hun vorige of een andere betrekking kunnen worden herplaatst, die herplaatsing in het belang van den dienst gewenscht is en op dien grond op hun behoud voor 's Lands dienst wordt prijs gesteld. Aan deze voorschriften ligt de gedachte ten grondslag dat buitenlandsch verlof slechts behoort te worden verleend, indien betrokkene het Land nog een aantal jaren zal dienen.

Opneming dezer crisisregeling in het definitieve reglement zou in tweërlei opzicht te ver gaan.

In de eerste plaats heeft de Regeering hier op het oog de bepaling, dat ambtenaren met recht op maximum pensioen niet meer met buitenlandsch verlof kunnen gaan. Zulks schijnt te hard t.a.v. de ambtenaren die, ingevolge het nog op hen van toepassing zijnde oude pensioenreglement reeds op 45-jarigen leeftijd recht op maximum-pensioen kunnen doen gelden. Onder deze categorie ambtenaren bevinden zich gewaardeerde krachten, van wier diensten vaak nog langen tijd gebruik kan worden gemaakt. Uitsluiting van bedoelde krachten van buitenlandsch verlof zou onbillijk zijn en in 's Lands belang niet wenschelijk. Uitgaande van de praemisse, dat de arbeidskracht eerst na het bereiken van den 50-jarigen leeftijd merkbaar afneemt, leek het gewenscht de ambtenaren met recht op maximum-pensioen eerst bij het bereiken van bedoelden leeftijd van verdere aanspraken op buitenlandsch verlof uit te sluiten. Eveneens is op deze praemisse ontworpen de bepaling, welke het verleen van verlof aan ambtenaren ouder dan 55 jaar, die nog geen recht op maximum pensioen kunnen doen gelden, uitsluit (art. 8 lid 1).

In de tweede plaats acht de Regeering de regeling van Bijblad 12781 t.a.v. de landsdienaren met recht op normaal pensioen minder geschikt voor ongewijzigde opneming in het reglement, in verband waarmee in de ontwerp-ordonnantie de bepaling t.a.v. deze groep van ambtenaren zoodanig is gesteld dat aan hen, die reeds recht op normaal pensioen kunnen doen gelden, geen verlof wordt verleend, indien te voorzien is, dat zij na ommekomst van het verlof niet kunnen worden herplaatst (art. 8 lid 2).

De vraag is onder de oogen gezien welk standpunt dient te worden ingenomen tegenover ambtenaren, die ten behoeve van de Land- of Zeemacht uitgezonden, na hunne uitzending in 's Lands burgerlijken dienst zijn overgegaan, n.l. of deze ambtenaren al dan niet op één lijn gesteld moesten worden met de voor den burgerlijken dienst uitgezonden ambtenaren, waarbij dient te worden opgemerkt, dat deze vraag slechts beantwoording behoefde voor die ambtenaren, die zonder onderbreking van den militairen

in den burgerlijken dienst zijn overgegaan. Er bestaat uiteraard geen aanleiding om landsdienaren, die na het verlaten van den militairen dienst na verloop van een kortere of langere periode in 's Lands burgerlijken dienst overgingen, op andere wijze te behandelen, dan de hier te lande voor den burgerlijken dienst aangenomen ambtenaren.

Laatstbedoelde ambtenaren zijn niet voor 's Lands burgerlijken dienst uitgezonden doch zijn alhier aangeworven.

Het komt echter voor, dat een overgang als hier bedoeld geschiedt in 's Lands belang. Men denke b.v. aan de bekleeders der lagere technische betrekkingen bij het Marine-Etablissement, waarvoor men vrijwel uitsluitend aangewezen is op personen met een ervaring welke alleen te verkrijgen is in dienst der Koninklijke Marine.

Zoo zijn er ook bij het leger personeelsgroepen aanwijsbaar, waaruit moet worden geput ter vervulling van diverse middelbare burgerbetrekkingen, welke bij het Departement van Oorlog dienen te worden waargenomen.

In verband met het vorenstaande leek het gewenscht in de bepalingen vast te leggen, dat landsdienaren, die rechtstreeks van den militairen in den burgerlijken dienst overgingen, alleen dan op één lijn kunnen worden gesteld met uitgezonden burgerambtenaren indien hun overgang bij hetzelfde militaire departement plaats vond (art. 2 lid 1 sub a).

Nog een beperking van het aantal verlofgangers zal worden verkregen door verlenging van de perioden waarna buitenlandsch verlof kan worden verleend.

Bij de regeling van de periodiciteit van het buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst in de ontworpen ordonnantie, welke bij de vigeerende regeling op ten hoogste 3 perioden van ten minste 6 jaren is gesteld, is uitgegaan van het desideratum het derde verlof te doen vallen op een tijdstip, waarop de betrokkene op normaal pensioen aanspraak kan maken, d.i. na 20 jaren dienst. Daarnaast is bij de ontworpen regeling de wenschelijkheid in acht genomen, dat de perioden geleidelijk korter worden, zoowel met het oog op den normalen gezondheidstoestand als in verband met het feit, dat de Europeesche belangen met name de opvoeding der kinderen, als regel bij volgende verloven grooter zijn, dan bij het eerste verlof. Ook heeft de Regeering Zich laten leiden door de overweging dat de uitgezonden krachten, voor wie Indië geheel vreemd is, zich beter h. t. l. zullen aanpassen wanneer de eerste termijn van verblijf h.t.l. wat langer is dan de tegenwoordige 6 jaar.

In verband met het bovenstaande zijn in het ontwerp de perioden gesteld op 8, 7 en 6 jaar dienst.

voor het verkrijgen van recht op resp. het eerste, het tweede en het derde buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst (art. 4 lid 2).

Krachtens het vigeerende reglement (art. 2 lid 4) kan in bijzondere gevallen aanspraak op buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst op verzoek van belanghebbenden worden veranderd in een binnenlandsch verlof van ten hoogste 6 maanden, waaraan alle gevolgen van een buitenlandsch verlof verbonden zijn. Noch ter bevrediging eener werkelijke behoefte, noch uit billijkheidsoverweging, noch met het oog op het Landsbelang is handhaving van *deze z.g. geconverteerde verloven te motiveeren*.

Mede uit overweging, dat de regeling van deze verloven niet in het buitenlandsch verlofreglement thuis behoort, zijn soortgelijke voorschriften in de ontwerp-ordonnantie niet opgenomen. Indien aan dergelijke verloven in het belang van den dienst behoefte zou blijken te bestaan, kunnen ter zake bij de regeling van de binnenlandsche vacantieverloven voorzieningen worden getroffen.

Hieronder vinden de verschillende artikelen van het ontworpen reglement voor zoover noodig kortelijk bespreking.

Artikel 1.

Het huidige reglement bepaalt zich tot de regeling van verloven naar Europa. Het is evenwel noodig in enkele gevallen verlof naar andere werelddeelen dan Europa te verleenen op den voet van het buitenlandsch verlofreglement. Ten einde dergelijke verloven een wettelijke basis te verschaffen is lid 2 van dit artikel ontworpen.

Artikel 2.

Lid 1 is gedeeltelijk een samentrekking van de bepalingen welke in leden 1 en 5 van artikel 1 van het huidige reglement te vinden zijn, en bevat verder nieuwe elementen, welke hierboven reeds bespreking vonden.

Lid 2. Voor de beperking van de mogelijkheid van het verleenen van verlof wegens gewichtige redenen tot alleen Europeesche ambtenaren bestaat geen aanleiding, aangezien deze verloven geheel buiten bezwaar van het Land genoten worden. Derhalve zal aan alle ambtenaren in vasten dienst van het Land, volgens de ontworpen bepaling bedoeld verlof kunnen worden verleend. Uiteraard zal zulks alleen in bijzondere gevallen geschieden.

Lid 3. In het huidige reglement (art. 1 lid 4) is een uitvoerige omschrijving te vinden van wie begrepen zijn in de term „ambtenaar” in den zin

van het reglement. Deze omschrijving houdt geen rekening met vaste landsdienaren, die tijdelijk ter beschikking eener provincie of van een ander autonoom ressort zijn gesteld en uit de kas der gemeenschap, en dus niet ten laste der begroting van Nederlandsch-Indië worden bezoldigd. Bedoelde omschrijving was dus te beperkt en daarenboven overbodig. De term „burgerlijk landsdienaar in vasten dienst van het Land” is voldoende duidelijk.

Artikel 3.

Lid 1 werd hierboven reeds besproken.

Lid 2 is overgenomen uit het 3e lid van artikel 1 van het vigeerende reglement.

Artikel 4.

Lid 1 vereischt geen toelichting.

Lid 2 regelt de periodiciteit van het buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst. Verwezen moge worden naar hetgeen hierboven daaromtrent werd opgemerkt.

Sinds een groot aantal jaren is het gebruikelijk in de verlofsbesluiten alleen den datum van nederleggen der betrekking te vermelden. Het verlof gaat dan in met den eersten dag der daarop volgende maand. Tengevolge hiervan kon een buitenlandsch verlof praktisch ingaan voordat de gestelde termijn van 6 jaar ter verkrijging daarvan ten volle verlopen was, en kon het verlof zelve langer dan 9 maanden duren. Aan dezen toestand is een eind gemaakt door den eisch van *volle* jaren dienst in Nederlandsch-Indië.

Lid 3 is geheel nieuw. In de praktijk hebben zich bij zeer kleine corpsen of bij hogere functies dienende ambtenaren herhaaldelijk gevallen voorgedaan, dat het in het belang van den dienst zoude zijn geweest indien een ambtenaar eenigen tijd voordat hij aanspraak op buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst kon maken, met zoodanig verlof had kunnen gaan. Indien men eenige maanden speling heeft kan het tijdstip, waarop een ambtenaar van zijn aanspraak op verlof wil gebruik maken vaak — ook somtijds met het oog op de bezetting van zijn openkomende functie — zoodanig worden gekozen, dat in de waarneming beter kan worden voorzien en de dienst en makkelijker door loopt. Het komt dan ook gewenscht voor de mogelijkheid te scheppen tot verkorting der termijnen, waarna buitenlandsch verlof kon worden verkregen. Deze tijd is op ten hoogste één jaar gesteld, terwijl de beslissing over afwijking hiervan ten einde uniforme hanteering van deze voorziening te verzekeren, in handen is gelegd van den Gouverneur-Generaal.

Ten einde persoonlijk voordeel van den betrokken ambtenaar zooveel mogelijk uit te sluiten, zal volgens het ontwerp de voor het verkrijgen van een volgend verlof benodigde termijn evenveel worden verlengd als in het belang van den dienst de vorige termijn is verkort.

Lid 4 is een meer gedetailleerde uitwerking van een gedeelte van het 3e lid van artikel 2 van het geldende reglement en behoeft ook overigens geen nadere toelichting.

Artikel 5.

Lid 1 is vrijwel geheel gelijk aan het eerste gedeelte van lid 1 van art. 6 van het vigeerend reglement met dit verschil evenwel dat de beperking is aangebracht dat de dienstdtijd in Indië moet zijn doorgebracht. Dit heeft tengevolge, dat b.v.: tijd met z.g. kort verlof doorgebracht, welke voor de berekening van pensioen geheel in aanmerking komt, voor buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst geheel buiten beschouwing blijft.

Lid 2 is conform het laatste gedeelte van het 1e lid van artikel 6 van het vigeerend reglement.

De leden 3 t/m 7 vrijwel geheel gelijk aan de leden 2 t/m 5 van artikel 6 en artikel 6a van de thans geldende regeling, behoudens enkele aanvullingen en wijzigingen van ondergeschikt belang. Zoo is uit het 4e lid thans weggelaten de in artikel 6 lid 3 van het vigeerende reglement opgenomen termijn van 3 jaren, welke na ommekomst van het buitenlandsch verlof wegens gewichtige redenen in dienst in Ned.-Indië moet zijn doorgebracht, alvorens medetelling der aan gemeld verlof voorafgaande dienstperiode kon plaats hebben.

Voor deze beperking bestaat n.h.v. geen aanleiding, in verband waarmede zij in het nieuw ontworpen reglement uit billijkheidsoverwegingen t.a.v. de ambtenaren is weggelaten.

BURGERLIJKE OPENBARE WERKEN.

Waterstaat.

Benoemd tot adspirant-opzichter de ambtenaar op wachtgeld O. W. Likumahwa, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende;

Toegevoegd:

1. aan den Resident der Lampongsche Districten ten behoeve van den Waterstaatsdienst in genoemd gewest de opnemer L. E. A. Lucas, thans toegevoegd aan den Gouverneur der Oostkust van Sumatra;

2. aan den Resident der Westerafdeeling van Borneo ten behoeve van den waterstaatsdienst in genoemd gewest, de adspirant-opzichter O. W. Likumahwa.

Ontslagen wegens overtolligheid, met ingang van einde September 1933, eervol uit zijne betrekking, de opnemer Raden Sardjoe alias Argosardjono.

Ontheven wegens overtolligheid, met ingang van einde September 1933, eervol van de tijdelijke waarneming van zijne betrekking, de tijdelijk waarnemend adspirant-werktuigkundig opzichter P. J. Hartman.

Benoemd:

1. tot ingenieur 1ste klasse de ambtenaar op non-activiteit Ir. H. W. Dumont, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende;
2. tot ingenieur 2de klasse de ambtenaar op non-activiteit Ir. L. S. Madarasz, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende;

Ter beschikking gesteld van de provincie Oost-Java de ingenieur 1ste klasse Ir. H. W. Dumont.

Toegevoegd aan het Hoofd der Krawangwerken met aanwijzing van Poerwakarta als standplaats de ingenieur 2de klasse Ir. L. S. Madarasz.

Toegevoegd aan het Hoofd der irrigatiewerken in Bantam en Batavia, met aanwijzing van Serang als standplaats, de ingenieur 1ste klasse Ir. Raden Sarengat Kartanegara, thans toegevoegd aan den Resident van Bali en Lombok.

Benoemd tot ingenieur 2de klasse de ter beschikking van de provincie Oost-Java gestelde ingenieur 3de klasse Ir. E. W. H. Clasen, met bepaling, dat hij ter beschikking van genoemde provincie blijft gesteld.

Ter beschikking gesteld van den Plaatselijken Raad van het Cultuurgebied der Oostkust van Sumatra de tijdelijk waarnemend hoofdopzichter Boerhanoedin, thans toegevoegd aan den Gouverneur der Oostkust van Sumatra.

Laboratorium voor Materiaalonderzoek.

Verleend wegens zesjarigen dienst, acht maanden, verlof naar Europa aan het Hoofd van het Laboratorium voor Materiaalonderzoek, Prof. Ir. W. H. A. van Alphen de Veer, met bepaling, dat hij zijne betrekking op een nader te bepalen dag in de tweede helft van de maand Mei 1934 zal nederleggen.

*Leden, steunt het H. B. en maakt
Uw organisatie sterk.*
